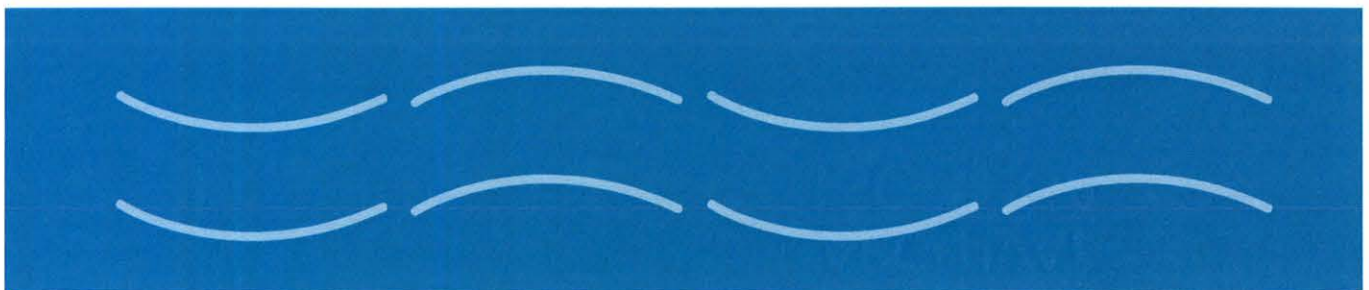

KARLSBORGS
KOMMUN

Riktlinje för Karlsborgs Kommuns minoritetspolitiska arbete

Dokumenttyp:	Riktlinjer
Diarienummer:	2020-283
Beslutande:	Kommunstyrelsen
Datum för beslut:	2020-11-11
Paragraf i protokoll:	§ 137
Gäller från och med:	2020-12-01
Gäller till och med:	Tills vidare
Gäller för:	Samtliga förvaltningar
Dokumentansvar:	Kommunchef
Datum för aktualitetsprövning:	2022-11-30

Innehållsförteckning

INLEDNING	2
SVENSK LAGSTIFTNING	2
MÅL OCH SYFTE	3
Information om rättigheter	3
Delaktighet och inflytande.....	3
Skydda och främja språk och kultur	4
Äldreomsorg och minoritetsspråk.....	5
Användning av minoritetsspråk... ..	5

Inledning

I Sverige finns det fem nationella minoriteter; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Det finns också fem minoritetsspråk; jiddisch, romani chib, samiska, finska samt meänkieli. Flera av dessa språk innehåller i sin tur olika varieteter som kan skilja sig mer eller mindre åt. Gemensamt för minoriteterna är att de har befolkat Sverige under flera hundra år och har långa historiska band till landet. De har en uttalad samhörighet och identitet och en egen religiös, språklig och/eller kulturell tillhörighet samt en vilja att behålla sin minoritetsidentitet.

I den här riktlinjen beskrivs hur Karlsborgs kommun ska medverka till att personer som bor i Karlsborg och som tillhör Sveriges nationella minoriteter ska kunna uttrycka, utveckla och vara stolta över sin nationella tillhörighet och identitet. Riktlinjen ska också ge stöd för hur Karlsborgs kommun ska arbeta för att de nationella minoriteternas rättigheter efterlevs, kulturerna och minoritetsspråken stärks och bevaras.

Svensk lagstiftning om nationella minoriteters rättigheter

De nationella minoriteternas rättigheter beskrivs framförallt i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Rättigheterna finns även återgivna i ett antal andra lagar.

I språklagen (2009:600) finns angivet vilka de nationella minoritetsspråken är samt att det allmänna har ett särskilt ansvar att skydda och främja dessa.

I skollagen (2010:800) slås rätten fast till modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.

Enligt socialtjänstlagen (2001:453) ska kommunen verka för att det finns tillgång till personal med kunskap i de olika minoritetsspråken där det behövs i omvårdnad av äldre människor.

I bibliotekslagen (2013:80) anges att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har ett annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken.

Slutligen är det enligt diskrimineringslagen (2008:567) förbjudet att missgynna någon på grund av dess etniska tillhörighet.

Mål och Syfte

Målet med den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande vilket även utgör målet för Karlsborgs kommun.

Syftet med riktlinjen är att se till att Karlsborgs kommun lever upp till de skyldigheter som lagstiftningen garanterar de nationella minoriteterna. Riktlinjerna beskriver kommunens arbete och hur ansvaret är fördelat.

Information om rättigheter

Nationell Lagstiftning

"Kommuner och landsting ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till."

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

För Karlsborgs kommun innebär detta:

- Kommunstyrelsen ansvarar för att övergripande information om de nationella minoriteternas rättigheter finns tillgängliga på kommunens webbsida.

Delaktighet och inflytande

Nationell lagstiftning

"Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor"

"Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheter för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande."

"Förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till

deras förutsättningar.”

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

För Karlsborgs kommun innebär detta:

- Kommunstyrelsen ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Kommunstyrelsen ansvarar för att samordna dessa samråd.
- Samråden ska ske genom en strukturerad dialog för att kunna ta hänsyn till de nationella minoriteternas synpunkter och behov inför att ett beslut ska fattas.
- Barns och ungas möjlighet till inflytande och samråd till frågor som rör dem ska särskilt främjas. Kommunstyrelsen ska anpassa formerna för inflytande till deras förutsättningar och skall vara en del i kommunens övergripande arbete utifrån Barnkonventionen.
- Det är kommunstyrelsen som ska identifiera vilka frågor som berör minoriteten men det kan också vara minoriteten som önskar samråda om en specifik fråga och i dessa fall ska myndigheten tillmötesgå önskemålet.

Skydda och främja språk och kultur

Nationell lagstiftning

”Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.”

Språklagen (2009:600)

”Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.”

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

”En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk. (gäller grundskola, grundsärskola och specialskola)

Skollagen (2010:800)

”Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken.

Bibliotekslagen (2013:801)

För Karlsborgs kommun innebär detta:

- Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att erbjuda elever inom grundskolan och grundsärskolan som tillhör någon av de nationella

minoriteterna modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk samt informera vårdnadshavare om denna rättighet.

- De nationella minoriteternas kultur och språk ska integreras i ordinarie verksamheter, till exempel i bibliotekens utbud av litteratur, tidskrifter och annan media. Detta ansvar åvilar samtliga nämnder.

Äldreomsorg och minoritetsspråk

Nationell lagstiftning

”En kommun som inte ingår i något förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar jiddisch, romani chib, samiska, finska eller meänkieli, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper.

”Kommunen ska inom ramen för sådan omsorg beakta de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet.”

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

”Kommunen ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i jiddisch, romani chib, samiska, finska eller meänkieli där detta behövs i omvårdnaden av äldre människor”

Socialtjänstlagen (2001:453)

För Karlsborgs kommun innebär detta:

- Om det finns personal som behärskar de nationella minoritetsspråken, och vill använda språket i tjänsten, ska den som begär det erbjudas möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen på nationellt minoritetsspråk.
- Socialnämnden ska inhämta information om vilka språkkunskaper som personalen inom äldreomsorgen har och som de vill använda i tjänsten, inklusive kunskaper inom minoritetsspråken.
- Socialnämnden ska vid rekrytering av personal inom äldreomsorgen beakta de sökandes språkkunskaper, inklusive kunskaper inom minoritetsspråken och minoriteternas kultur.

Användning av minoritetsspråk i myndighetskontakter

Nationell lagstiftning

”Utanför ett förvaltningsområde har enskilda rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdande för part, om ärenden kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråken.”

”Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten.

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

För Karlsborgs kommun innebär detta:

- Om det finns personal som behärskar finska, meänkieli och samiska, och vill använda språket i tjänsten, ska Karlsborgs kommun erbjuda enskilda personer att använda språken vid muntliga och skriftliga kontakter som rör ett enskilt ärende. Alla nämnders ansvar.
- Samtliga verksamheter ska inhämta information om vilka språkkunskaper medarbetarna har, inklusive kunskaper inom finska, meänkieli och samiska, och som de vill använda i tjänsten. Alla nämnders ansvar
- Om det finns behov ska verksamheterna arbeta för att det finns personal med kunskaper i finska, meänkieli och samiska som kan hjälpa personer vid kontakt med nämnderna i enskilda ärenden. Alla nämnders ansvar